

**УНІВЕРСИТЕТ
ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ**

**ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
(23 березня 2021 року)**

№68

Переяслав – 2021

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
**«ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

23 березня 2021 року

Вип. 68

Збірник наукових праць

Переяслав – 2021

УДК 001(477)«19/20»
ББК 72(4Укр)63
В 54

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2021. Вип. 68. 255 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Носаченко В.М. – кандидат педагогічних наук

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Скляренко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Солопко І.О. – кандидат фізико-математичних наук, доцент

Юхименко Н.Ф. – кандидат філософських наук, доцент

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©Університет Григорія Сковороди
в Переяславі

4. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя в умовах вищого навчального закладу: науковий посібник / В.І. Дьячук та ін. ; за заг. ред. проф. С.І. Якименко. Київ : Видавничий Дім "Слово", 2011. 464 с.

5. Підготовка вчителя в умовах євроінтеграції : навч. посібник / Євдокимов В.І. та ін. Харків : ХОНМІБО, 2006. 204 с.

6. Калініна Л. В. Педагогічна практика: традиції та інновації. *Вища освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку*. Житомирська область. Київ : Знання України, 2009. С. 467–488.

7. Лозовецька В.Т. Професійна компетентність. *Енциклопедія освіти* / Акад. пед. наук України : головн. ред. В.Г. Кремень. Київ : Юрінком, 2008. 1040 с.

8. Мартиненко С.М., Кипиченко Н.С. Сучасні підходи до формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкової школи. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки: Педагогічні науки: зб. наук. праць*. 2012. №14 (239). С. 85–89.

9. Порадник для вчителя «Нова українська школа» / Н.З. Софій та ін. ; за заг. ред. Бібік Н. М. 2017. 201 с.

10. Підгурська В. Ю. Педагогічна практика як важлива передумова становлення майбутнього вчителя-класовода. *Вісник Житомирського держ. університету. Педагогічні науки*. Житомир, 2013. Вип. 68. С. 3–8.

11. Романишина Л. М. Особливості формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі педагогічної практики. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 1 (7). С. 90–94.

12. Уйсімбаєва Н. В. Проблеми компетентнісного підходу під час підготовки педагогічних кадрів. *Збірник наукових праць: Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. Вип. 76. С.401–411.

13. Уйсімбаєва Н. В. Вплив педагогічної практики на формування професійної компетентності майбутнього педагога. *Збірник наукових праць: Наукові записки кафедри педагогіки*. Вип. XXVIII Ч.1. Харків: Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. 2012. С. 223–229.

УДК 378:908:370(182)

Валентина Матіяш
(Тернопіль)

ПРО ОДИН ІЗ РЕСУРСІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

У статті розглядається проблема підготовки майбутніх педагогів засобами педагогічного краєзнавства. Виявлено педагогічно-краєзнавчі можливості різних видів педагогічної практики майбутнього фахівця.

Ключові слова: педагогічне краєзнавство, педагогічна практика, професійна підготовка майбутніх учителів.

The article considers the problem of training future teachers by means of pedagogical local lore. Pedagogical local lore possibilities of different types of pedagogical practice of the future specialist are revealed.

Key words: pedagogical local lore, pedagogical practice, professional training of future teaches.

Розвиток сучасних педагогічних технологій потребує нових підходів до професійної підготовки майбутніх фахівців. Сучасний педагог покликаний виконувати у суспільстві масштабні завдання.

Педагогічна наука має суттєвий досвід щодо визначення шляхів і засобів підготовки високоякісних спеціалістів: педагогічні технології орієнтовані на формування творчої діяльності вчителя (В.Загвязинський, Н.Кічук, М.Поташник, І.Підласий, Л.Прокопенко та інші); дидактичні особливості організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (В.Безпалько, І.Дмитрик, З.Курлянд, І.Ковальова, І.Нагорна та інші), основні напрямки підготовки студентів до вивчення і використання передового педагогічного досвіду, нових педагогічних технологій (О.Євдокимов, А.Киктенко, Є.Маринчак, І.Прус, О.Ярошенко та інші).

Зауважимо, що на сучасному етапі освітянська парадигма передбачає зміну когнітивно спрямованої підготовки фахівця до творчої діяльності» [1, с. 13]. Саме тому значний науковий інтерес представляє педагогічне краєзнавство як поліфункціональний транслятор педагогічного досвіду і здобутків у конкретному регіоні щодо розв'язання актуальних завдань навчання та виховання школярів.

Зазначимо, що останні десятиріччя феноменологія педагогічного краєзнавства, його сутність, джерела, принципи, та функції стали предметом посиленої уваги, у тому числі й проблемному полі професійної підготовки майбутніх фахівців [2; 3; 4].

Розглянемо педагогічно-краєзнавчі ресурсні можливості педагогічної практики як засобу підготовки майбутніх учителів, активізації їх творчо-краєзнавчої діяльності.

Багаторічні спостереження за навчанням студентів педагогічного факультету дають можливість стверджувати, що педагогічна практика-це той період, коли особливо активно йде процес формування спеціаліста. Перебуваючи в постійному контакті з майстрами педагогічної справи, проникаючи в їхню творчу лабораторію, майбутній вчитель вибирає в себе те краще, що характеризує передових учителів регіону.

Як засвідчив досвід експериментальної роботи, окремі види педагогічної практики мають різний ступінь впливу на творчо-краєзнавчий потенціал майбутнього фахівця. Слід відзначити, що педпрактика своїм формуючим впливом безпосередньо діє на процесуально-діяльнісний компонент, що відображає формування готовності майбутніх учителів до професійної діяльності засобами педагогічного краєзнавства. Її переваги забезпечуються тим практично-дійовим фондом, що необхідний учителям, який працює у творчо-краєзнавчому режимі.

Основні завдання безперервної практики з психолого-педагогічних дисциплін (1-2 курс) полягали у формуванні позитивного ставлення майбутніх педагогів до засвоєння педагогічного краєзнавчого досвіду в забезпеченні поінформованістю про конкретні передові досягнення учителів місцевих шкіл. З цією метою ми залучили студентів до спостереження за реальним педагогічним процесом, до посиленої участі в навчально-виховному процесі школи, до виконання індивідуально-творчих завдань, до участі в методоб'єднаннях учителів початкових класів.

Осмилюючи резервні можливості навчально-виховної практики (4 курс, бакалаврат) ми визначили тенденційні напрямки педагогічних зусиль у досліджуваному аспекті. Це – спрямування зусиль студентів на постійний, вдумливий і цілеспрямований аналіз педагогічно-краєзнавчої діяльності учителів школи, різноманітних ситуацій та фактів, що сприяють стимулюванню у студентів аналітичної оцінки власних педагогічних дій і є своєрідною основою творчо-краєзнавчої діяльності майбутніх педагогів. Тому ми пропонували студентам у цей період завдання репродуктивно-творчого характеру.

Велику увагу ми приділяли вивченню студентами-практикантами творчих лабораторій вчителів-майстрів школи: дидактичного та роздавального матеріалу, наочних засобів, авторських програм, методик навчання учнів початкових класів.

Підсумкова навчально-виховна практика (магістратура), наділена специфічною формуючою дією на творчо-краєзнавчу діяльність майбутніх фахівців. Йдеться про новий

статус студента у плані наближення до професійної праці. Крім того, цей вид практики охоплює триваліший період повсякденної систематичної роботи.

Це сприяє створенню сприятливих передумов не тільки для глибокого і систематичного вивчення та аналізу студентами педагогічного досвіду, але і його творчого використання в розв'язанні важливих завдань сучасної школи. Дослідна робота в цьому напрямку дала підстави стверджувати про ефективність творчих завдань дослідницького характеру.

Зокрема, спостерігаючи за навчальним процесом, студенти-практиканти вчилися визначати творчо-краєзнавчі резерви уроку за заданим алгоритмом:

- визначте аспект спостереження, що є «вузьким місцем» на уроці;
- сплануйте програму спостереження за уроком із урахуванням специфіки об'єкта;
- розробіть рекомендації щодо реалізації творчо-краєзнавчих резервів уроку.

В ході даної педагогічної практики студенти мали можливість брати реальну участь в організації навчально-виховного процесу з використанням педагогічно-краєзнавчого матеріалу. Зокрема студентами-практикантами розроблялись і проводились уроки із застосуванням педагогічно-краєзнавчих технологій навчання. Розроблені та проведені уроки студенти обговорювали з класоводами, керівниками педагогічної практики.

Отже, навчально-виховна практика дає можливість студенту оцінити свій ступінь готовності до педагогічної діяльності засобами педагогічного краєзнавства, прогнозувати її співвідношення відповідно до сучасних вимог. У цей період, як ми помітили, активізується в майбутніх учителів прагнення до самоосвіти і самовиховання, що сприяє розвитку їхнього педагогічного мислення, формування дослідницького підходу до роботи.

Протягом навчально-виховної практики нагромаджувався і поступово узагальнювався дослідно-експериментальний матеріал для курсових і магістерських робіт з педагогіки.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Дубасенюк О.А, Вознюк О.В. Концептуальні підходи до професійно-педагогічної підготовки сучасного педагога. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І.Франка, 2011. 114 с.
2. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект. Педагогічна і психологічна наука в Україні. Збірник наукових праць до 15-річчя АПН України в 5-ти томах. Т.1: Педагогічна думка, 2007. С.79-86.
3. Семеновська Л.А. Підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності засобами педагогічного краєзнавства. *Дидактика*. 2006. №7. С.49-52.
4. Шумилова І.Ф. Підготовка майбутнього вчителя до керівництва педагогічно-краєзнавчою діяльністю. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*. Вип. 28(81), 2013. С.366-372

*Галина Олексюк, Валентин Білітюк
(Володимир-Волинський)*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Принципові зміни у змісті загальної середньої освіти та технологічної підготовки учнів середньої та старшої ланки, запровадження нового стандарту та нових навчальних програм у 5-9 класах, профільного навчання в старших класах загальноосвітніх навчальних закладів, зумовлюють необхідність якнайшвидшого вжиття заходів щодо вироблення нової методики навчання майбутніх вчителів трудового навчання та технологій, створення відповідного методичного забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційні технології, інформаційні технології, інформаційні технології навчання, педагогічна технологія.

ЗМІСТ

ЕКОЛОГІЯ

- Вікторія П'ятакова, Микола Берлінський*
АНТРОПОГЕННІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ
НА ШЕЛЬФОВУ ЕКОСИСТЕМУ ЧОРНОГО МОРЯ 3

ЕКОНОМІКА

- Наталія Галазюк*
ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК
ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ 6
- Станіслав Грищанков, Владислав Андрієнко*
НОРМУВАННЯ ДОДАТКОВИХ ВИТРАТ ПРИ ВИКОНАННІ
БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНИХ РОБІТ У ЗИМОВИЙ ТА ЛІТНІЙ ПЕРІОД 9
- Юлія Джигир, Роман Гутник*
ОЦІНКА ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ АСПЕКТИ 13
- Юлія Джигир, Артур Юрасов*
ВПЛИВ COVID-19 НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ 14
- Микола Романюк, Оксана Пушкар*
ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СТРУКТУРУ КАПІТАЛУ
УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ У РИНКОВИХ УМОВАХ 16
- Катерина Роменська, Марина Безпалько*
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ COVID-19 21

МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ

- Вікторія Боковець, Тетяна Бурлаченко*
ВИДИ КОМУНІКАЦІЙ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА 25
- Вікторія Боковець, Марина Редчиць*
АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ 28
- Ольга Зелінська*
ЗНАЧЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ МОНОПОЛІСТИЧНИХ
КОНКУРЕНТІВ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗЕД 31
- Світлана Костельнюк*
ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЛІКАРЯ І ПАЦІЄНТА
В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ 35

ЖУРНАЛІСТИКА

- Ігор Семеняка*
ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРУ І СТИЛЮ СПОРТИВНОГО РЕПОРТАЖУ 37

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

- Лідія Захарова*
ФОРМУВАННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ ПОСТАТІ Б.Д.ГРИНЧЕНКА 51

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

- Анастасія Соколенко*
СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО КІНОМИСТЕЦТВА
XX – ПОЧАТКУ XXI СТ. ХУДОЖНЄ КІНО 55
- Олена Цимбал*
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
(ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВАЖЛИВИХ НАРІЗНИХ ПИТАНЬ
СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ТА СУЧАСНОЇ КУЛЬТУР) 57

ПОЛІТОЛОГІЯ

- Валентина Бабіна, Олена Миргородська*
ЗНАЧЕННЯ ПРОТОКОЛУ НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ 61

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

<i>Оксана Коваль</i> ЧИ ПОТРІБНА ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ОДНОСТАТЕВИХ ШЛЮБІВ В УКРАЇНІ?	64
МИСТЕЦТВО	
<i>Надія Боженко</i> ПРОЕКТУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ WEB-САЙТУ СПОРТИВНОГО КЛУБУ	68
<i>Крістіна Гогсадзе</i> ПРОЕКТУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ WEB-САЙТУ МОДЕЛЬНОГО АГЕНТСТВА	70
<i>Ольга Голуб</i> СПЕЦИФІКА WEB-САЙТІВ У ВИСТАВКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	72
<i>Роман Зіненко</i> РОЗРОБКА ДИЗАЙН-КОНЦЕПЦІЇ САЙТУ ВЛАСНОЇ ФОТО(ВІДЕО)СТУДІЇ	75
<i>Ольга Колотило</i> БУКОВИНА – КРАЙ ТАЛАНТІВ ТА МАЙСТРІВ	79
<i>Іванна Лукашенко, Руслана Хиневич</i> ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ КОЛАЖУ ЯК ВИДУ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ	83
<i>Василь Порада</i> WEB-ДИЗАЙН В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ	86
<i>Ростислав Рудий</i> ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ФОТОГРАФІЇ ТА СПАД АКТУАЛЬНОСТІ АНАЛОГОВОЇ	91
<i>Богдан Яцюта</i> ПРОЕКТУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ САЙТУ СПОРТИВНОГО КЛУБУ	95
ПЕДАГОГІКА	
<i>Оксана Головенко, Ганна Кратенко</i> ІННОВАЦІЇ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	99
<i>Інна Зуб</i> ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ GOOGLECLASSROOM ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ	102
<i>Вілора Мажуга</i> РОЛЬ ТА МІСЦЕ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	105
<i>Валентина Матіяш</i> ПРО ОДИН ІЗ РЕСУРСІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	109
<i>Галина Олексюк, Валентин Білітюк</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ	111
<i>Лілія Ребуха, Віта Салко</i> ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ: ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	115
<i>Лариса Старинська, Григорій Костенко</i> САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – ШЛЯХ ДО ПОГЛИБЛЕННЯ ТА РОЗШИРЕННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	116
<i>Оксана Шевченко</i> ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	120
<i>Лариса Шуляк</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	123

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2021. Вип. 68. 255 с.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій. Передрук і відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку».

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції розміщені на сайті:
<http://confscience.webnode.com.ua>

Укладачі: С.М.Кикоть, І.В.Гайдаєнко
Верстка та дизайн: І.В.Гайдаєнко

Адреса оргкомітету та редколегії:
вул. Сухомлинського, 30 (к. 100),
м. Переяслав,
08401, Київська обл., Україна
тел. 0930569496,
сайт: confscience.webnode.com.ua

